

Lovforslag nr. L 201. Fremsat den 15. maj 1991 af finansministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tjenestemandspension

§ 1

I lov om tjenestemandspension, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 311 af 14. juni 1988, som ændret ved lov nr. 383 af 13. juni 1990, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, affattes således:

»En tjenstemands pensionsalder er det antal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har været statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, Folketinget, under Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd eller har været berettiget til rådighedsløn i medfør af § 32 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken eller ville have været berettiget til rådighedsløn, hvis pågældende ikke var fyldt 67 år.«

2. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjeneste i Finland, Norge eller Sverige har været omfattet af den for tjenestemænd i vedkommende land gældende statslige pensionsordning, medregnes i hans pensionsalder, hvis han har ret til at få udbetalt pension fra ansættelsens ophør. Ved afsked på grund af alder medregnes en sådan ansættelse dog kun, hvis den har været efterfulgt af mindst 4 års ansættelse, som efter reglerne i stk. 1 og 2 samt §§ 4 a og 4 b kan medregnes i pensionsalderen.«

3. § 14, stk. 1, affattes således:

»Når en tjenestemand pensioneres, bliver hans børn berettigede til børnepensionstillæg.«

4. § 16 affattes således:

»§ 16. Retten til børnepension og børnepensionstillæg efter § 14 vedvarer indtil barnets fyldte 21. år.«

5. I § 27, stk. 3, indsættes efter 1. pkt. som nyt pkt.:

»Bestemmelsen gælder dog ikke børnepensionstillæg.«

2. pkt bliver herefter 3. pkt.

6. I § 29, stk. 1, ændres: »folkepensionens grundbeløb pr. 1. januar 1987 for henholdsvis enlige og samgifte.« til: »det folkepensionsgrundbeløb, der pr. 1. januar 1987 var 35.448 kr. dog 27.906 kr. for personer, der får folkepension efter færøske satser for samgifte.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra 1. april 1991 bortset fra § 1, nr. 2, der har virkning fra 1. juli 1990, og § 1, nr. 3, 5 og 6, der har virkning fra 1. juli 1991.

Stk. 2. § 1, nr. 4 finder anvendelse for børn, der ikke er fyldt 18 år den 1. april 1991.

Stk. 3. Børnepension og børnepensionstillæg, der ved lovens ikrafttræden er bevilget forlænget ud over barnets fyldte 18. år, kan af finansministeren forlænges ud over det fyldte 21. år, hvis barnets uddannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt, og forholdene taler derfor. Forlængelsen vil kun kunne bevilges i yderligere 1 år og ikke ud over 30. juni 1992, medmindre forlængelse udover denne dato allerede er bevilget.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Der har vist sig behov for at ændre tjenestemandspensionsloven som følge af traktatændring og af overenskomstforliget indgået primo 1991.

Følge af traktatændring

Som følge af ændring af overenskomst af 18. december 1973 mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om samordning af statslige pensionsordninger, foreslås det i § 1, nr. 2, at fristen i § 4, stk. 3, 2. punktum, på 10 år ændres til 4 år.

Følge af overenskomstforliget

Det var et led i overenskomstforliget, at finansministeren skulle søge tjenestemandspensionsloven ændret dels for så vidt angår reglerne om børnepension og børnepensionstillæg efter det fyldte 18. år, dels for så vidt angår samordningsfradraget for enlige tjenestemandspensionister der nedsættes til den hidtil for samgifte gældende samordningsfradragssats.

Efter de nugældende regler ophører retten, når barnet fylder 18 år og kan kun forlænges, hvis barnet er under fortsat uafbrudt uddannelse og de økonomiske forhold ikke taler imod.

Tjenestemandorganisationerne fremsatte krav om, at børnepension m.v. i tjenestemandspensionssystemet blev forbedret, og forslaget er derfor, at børnepension m.v. i alle tilfælde udbetales indtil barnet fylder 21 år.

Den foreslåede ændring af beregningen af samordningsfradraget, efter kun én sats, er en tilpasning til, at der nu kun eksisterer én folkepensionssats. Ved at anvende den hidtidige sats for samgifte vil enlige tjenestemandspensionister opnå en indtægtsfremgang.

Begge forslag indebærer administrative forenklinger.

Forslagene medfører årlige merudgifter, der for forlængelsen af børnepensioner og børnepensionstillæg anslås at være ca. 9,6 mio. kr., som er finansieret af organisationernes pulje. Udgiften til ændringen af

samordningsfradragreglerne anslås til ca. 70 mio. kr. på det statslige tjenestemandspensionsområde.

Lovforslaget har været forhandlet med de kommunale lønorganer. Endvidere har lovforslaget i medfør af tjenestemandsløvens § 48 været forhandlet med Centralorganisationernes Fællesudvalg.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af den ændring, der er foreslået i det samtidig fremlagte forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken § 1, nr. 1.

Bestemmelsen sikrer, at de foreslåede ændringer i bestemmelserne om rådighedsløn ikke forringer tjenestemandens pensionsmæssige stilling.

Opnår den pågældende offentlig ansættelse i rådighedslønsperioden, er det en forudsætning for periodens medregning i pensionsalderen, at der ikke er knyttet pensionsordning til ansættelsen.

Til nr. 2

I den nordiske pensionsoverenskomst er betingelsen om ansættelse i 10 år før alderspensioneringstidspunktet i det land, der skal betale pensionsudgifter, ændret til ansættelse i 4 år.

Baggrunden for ændringen er, at i de få tilfælde, hvor overgang fra et land til et andet er sket i en sen alder, har kravet om 10 års ansættelse i sidste land virket urimeligt. For at undgå overgang til ansættelse i et andet land i spekulationsøjemed er det imidlertid fundet nødvendigt fortsat at kræve en ansættelsesperiode af en vis varighed i sidste land.

Øvrige ændringer i bestemmelsen er alene af redaktionel karakter.

Til nr. 3

Efter de gældende regler udbetales børnepensionstillæg som et tillæg til en pensioneret tjenestemand egenpension for hvert berettiget barn. Børnepension udbetales til en afdød tjenestemand børnepensions-

berettigede børn. Børnepensionstillægget varierer – på grund af beregningsreglerne – mellem 10.001,89 kr. og 15.308,49 kr. (satser 1. april 1990) pr. barn. Børnepension udgør 15.308,49 kr. pr. barn, dog 30.617,00 kr. for forældreløse.

Ændringen betyder, at børnepensionstillægget for fremtiden vil blive udbetalt til barnet og ikke til den pensionerede tjenestemand.

Forslaget svarer til udbetalingsreglerne i de tværgående pensionskasser, som omfatter en lang række overenskomstansatte i bl.a. staten, hvor der også i forbindelse med pension til medlemmet udbetales børnepension til de børnepensionsberettigede børn. På tjenstemandsområdet har børnepensionstillægget som nævnt hidtil været udbetalt som en del af pensionistens pension.

Samtidig fastsættes børnepensionstillægget i alle tilfælde til ét beløb, der med satserne pr. 1. april 1990 udgør 10.189,36 kr., se bemærkningerne til nr. 4. Dette medfører, at den samlede ydelse til visse pensionister vil være mindre efter omlægningen. Dette kompenseres imidlertid i tilfælde, hvor barnet og tjenestemandspensionisten bor sammen, af at husstanden må formodes at få en samlet skattebesparelse ved, at barnet bliver selvstændigt skattepligtig af beløbet.

Når barnet og tjenestemanden ikke er i samme husstand, men tjenestemanden betaler børnebidrag, medfører forslaget, at barnet får såvel børnepensionstillæg som børnebidrag.

Til nr. 4

Efter gældende regler ydes børnepension og børnepensionstillæg indtil barnets fyldte 18. år.

Efter hidtidig praksis kan fortsat børnepension eller børnepensionstillæg bevilges ud over det 18. år, hvis barnet fortsat er under uddannelse, og hvis hverken barnets eller forældrenes indtægt overstiger visse grænser.

Lovforslaget vil betyde, at tjenestemandspensions-systemet med hensyn til aldersgrænser nærmer sig reglerne i mange af de tværgående pensionskasser, hvor overenskomstansatte i det offentlige er pensionsdækkede. Aldersgrænsen er også her i de fleste tilfælde 21 år.

Bestemmelsen har virkning for børn, der fylder 18 år 1. april 1991 eller senere, og for børn, der ved lovens ikrafttræden får udbetalt forlænget børnepension/børnepensionstillæg.

Til nr. 5

Forslaget indebærer, at det udbetalte beløb i børnepensionstillæg i de fleste tilfælde vil være det samme som før, uanset omlægningen fra en ydelse til egenpensionisten til en selvstændig ydelse til barnet.

Hidtil har børnepensionstillæg kun fået tillagt hele eller en del af dyrtidstillægget, hvis tjenestemandspensionen inkl. børnepensionstillægget har været så lille, at den har været procentvis dyrtidsreguleret.

Til nr. 6

Ændringen foreslås på baggrund af, at folkepensionssatsen for samgifte gennem de senere år er forhøjet relativt mere end satsen for enlige. Efter forhøjelsen pr. 1. januar 1991 af satsen for samgifte er der nu én fælles sats for alle folkepensionsmodtagere. Den hidtidige (lavere) folkepensionssats for samgifte er forhøjet, så den svarer til satsen for enlige.

Samordningsfradrag er i tjenestemandspensionsloven fastsat med 2 satser, for enlige og for samgifte. De samgifte trækkes med det lavere samordningsfradrag for samgifte, selv om de nu får samme folkepension som enlige.

Denne forskel ville kunne administreres, men det vil være vanskeligt at forklare, at der er 2 satser for samordningsfradraget – for enlige og samgifte – når der kun er én sats for folkepensionen. De to samordningsfradragssatser foreslås derfor ændret til én sats, der af hensyn til pensionisterne fastsættes til den laveste, nemlig samgiftesatsen.

På Færøerne ydes folkepension med samme satser som her, når der er tale om folkepension til enlige. Til samgifte pensionister ydes et beløb, der er væsentligt lavere.

Samordningsfradraget (SOF) har hidtil været trukket i forhold til disse satser, dvs. med et lavere beløb for samgifte end her.

Der er ikke pr. 1. januar 1991 sket den samme forhøjelse af samgiftssatsen på Færøerne som her, dvs. at man ikke på Færøerne kan nøjes med én sats for samordningsfradraget.

Samordningsfradraget for samgifte på Færøerne må derfor fortsætte med en lavere sats end den »gamle« samgiftesats i Danmark, der vil blive anvendt for alle efter 1. juli 1991. I modsat fald ville der ske en forhøjelse af samordningsfradraget for samgifte på Færøerne.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra 1. april 1991, bortset fra § 1, nr. 2, om samordning af nordiske pensioner, der har virkning fra traktatens indgåelse 1. juli 1990, og § 1, nr. 3 og 5, om børnepensionstillæg, og § 1, nr. 6, om samordningsfradrag, der har virkning 1. juli 1991 og senere.

Den foreslåede overgangsbestemmelse i stk. 2 har til formål at sikre, at børnepensionsberettigede over

21 år, der har indstillet sig på de gældende regler, får en rimelig tid til at omstille sig. Ingen vil få mindre end et år, og de få, der allerede nu har fået tilsagn om forlængelse af børnepensionen til et tidspunkt efter 30. juni 1992 under forudsætning af, at betingelserne

fortsat er opfyldt, vil ikke blive frataget den gunstige retsstilling. Dog vil den selvstændige udbetaling af børnepensionstillæg til barnet have virkning fra 1. juli 1991.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om tjenestemandspension, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 311 af 14. juni 1988, som æn-
dret ved lov nr. 383 af 13. juni 1990, foretages
følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, affattes således:

»En tjenestemands pensionsalder er det an-
tal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har væ-
ret statstjenestemand eller tjenestemand i fol-
keskolen, folkekirken, Folketinget, under Kø-
benhavns kommunale skolevæsen, Færøernes
landsstyre eller Grønlands landsråd eller har
været berettiget til rådighedsløn i medfør af §
32 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen
og folkekirken eller ville have været berettiget
til rådighedsløn, hvis pågældende ikke var fyldt
67 år.«

§ 4. En tjenestemands pensionsalder er det
antal år, i hvilket han efter sit fyldte 25. år har
været statstjenestemand eller tjenestemand i
folkeskolen, folkekirken, Folketinget, under
Københavns Kommunale Skolevæsen, Færøer-
nes Landsstyre eller Grønlands Landsråd el-
ler har oppebåret lønning i medfør af § 32 i lov
om tjenestemænd i staten, folkeskolen og fol-
kekirken.

2. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand
efter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjene-
ste i Finland, Norge eller Sverige har været om-
fattet af den for tjenestemænd i vedkommende
land gældende statslige pensionsordning, med-
regnes i hans pensionsalder, hvis han har ret til
at få udbetalt pension fra ansættelsens ophør.
Ved afsked på grund af alder medregnes en så-
dan ansættelse dog kun, hvis den har været ef-

tefulgt af mindst 4 års ansættelse, som efter reg-
lerne i stk. 1 og 2 samt §§ 4 a og 4 b kan medreg-
nes i pensionsalderen.«

§ 4. ---

Stk. 3. Den tid, i hvilken en tjenestemand ef-
ter sit fyldte 25. år som ansat i offentlig tjene-
ste i Finland, Island, Norge eller Sverige har
været omfattet af den for tjenestemænd i ved-
kommende land gældende pensionsordning
eller en dertil svarende statsfinansieret eller
statsgaranteret pensionsordning, medregnes i
hans pensionsalder, såfremt der efter den på-
gældende pensionsordning på lignende måde
foretages medregning i pensionsalderen af an-
sættelse i offentlig tjeneste her i landet. Ved af-
sked på grund af alder medregnes en sådan
ansættelse dog kun, såfremt den har været ef-
terfulgt af mindst 10 års ansættelse, som efter
reglerne i stk. 1 og 2 samt §§ 4 a-4 b kan med-
regnes i pensionsalderen.

3. § 14, stk. 1, affattes således:

»Når en tjenestemand pensioneres, bliver
hans børn berettigede til børnepensionstillæg.«

§ 14. En pensioneret tjenestemand er beret-
tiget til børnepensionstillæg for sine børn.

Stk. 2. ---

4. § 16 affattes således:

»§ 16. Retten til børnepension og børnepen-
sionstillæg efter § 14 vedvarer indtil barnets
fyldte 21. år.«

§ 16. Retten til pension efter § 14 vedvarer
indtil barnets fyldte 18. år. Hvis barnets ud-
dannelse ikke er afsluttet på dette tidspunkt,
og forholdene taler derfor, kan finansministe-

ren dog tillade, at der ydes hel eller delvis pension, indtil uddannelsen er afsluttet.

5. I § 27, stk. 3, indsættes efter 1. pkt. som nyt pkt.:

»Bestemmelsen gælder dog ikke børnepensionstillæg.«

2. pkt. bliver herefter 3. pkt.

§ 27. ---

Stk. 3. Til pensioner og til efterindtægt af pension, jf. kapitel 2-6, og til pensioner efter kapitel 7, der er opsat 1. oktober 1982 og senere, ydes dyrtidstillæg på i alt 33.072 kr. årligt dog maksimalt det kronebeløb, som dyrtidstillægget udgjorde pr. 1. oktober 1982. Til pensioner efter kapitel 7, der er opsat før 1. oktober 1982, ydes det dyrtidstillæg, som blev beregnet på fratrædelsestidspunktet.

6. I § 29, stk. 1, ændres: »folkepensionens grundbeløb pr. 1. januar 1987 for henholdsvis enlige og samgifte.« til: »det folkepensionsgrundbeløb, der pr. 1. januar 1987 var 35.448 kr. dog 27.906 kr. for personer, der får folkepension efter færøske satser for samgifte.«

§ 29. For en person, der får udbetalt folkepension med fuldt eller delvist grundbeløb i henhold til § 12 i lov om social pension, jf. § 5, udgør fradraget for hvert års pensionsalder, som er lagt til grund ved tjenestemandspensionens beregning, 2 pct. af folkepensionens grundbeløb pr. 1. januar 1987 for henholdsvis enlige og samgifte.

Stk. 2. ---